

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

2 quando Iniuria fieri dicatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

tur opinionem, & ex dictis & factis in eum, laedatur eius existimatio, quae est, *Callistra l. cognitio, §. de existimatio, de var. & extror. d. cognit. lib. 50. P. tit. 13.* dignitatis illata status, legibus ac moribus comprobatus: quae ex delicto tantum nostro, auctoritate legum aut minoritur, aut confumitur. Etenim ea quae facta laedunt pietatem, existimantem, verecundiam nostram, quae uero contra mores sunt, nos facere non posse existimandum est, ut ait Papinianus in *l. filius, qui fuit 15. de condit. institut. lib. 28. P. tit. 8.* Dicuntur facta littera hoc *condit. institut. esse datum, hoc est, offendiculum dare, ex his, quae temere de aliquo proferuntur, vel in aliquem fiunt: obicemque bonae existimati alicuius facere. Scandalum quippe, teste Diuo Hieronymo, in Pelagia lib. 2. & *scandalon*, apud Graecos, ex offensione & ruina nomen accepit. Ab *scandalo* claudico quod obiectum offendiculum dicti vel facti cogat claudicare, hoc est, dubitare de bona existimatione eius, in quem obiciuntur. Ita scandalizantem alium Dominus noster Iesus Christus dignum arbitrat, qui mola asinaria suspensa collo, in mare submergatur, *Matthai 18. Marc. 9. ca. niscum pridem, de renuntiat.* Et iterum, *ua mundo ab scandalis, necesse est enim ut ueniant scandala, sed uia homini illi, per quem scandalum uenit, Matth. 18.* scilicet, qui dat occasionem offendendi alteri, non autem si ex iis quae uere dixit, alter accepit scandalum, qui quidem peccat, sed is qui non dedit, non peccat. Loquimur enim, non de scandalo solum accepto sine facto loquentis, quemadmodum scandalizati sunt Pharisaei ex iis, quae bene dixit dominus, *Matth. 15.* sed de scandalo agimus, quod uocant datum Theologi, quod animaduersione dignum.*

- 4 *¶* Dicuntur facta littera hoc *condit. institut. esse datum, hoc est, offendiculum dare, ex his, quae temere de aliquo proferuntur, vel in aliquem fiunt: obicemque bonae existimati alicuius facere. Scandalum quippe, teste Diuo Hieronymo, in Pelagia lib. 2. & *scandalon*, apud Graecos, ex offensione & ruina nomen accepit. Ab *scandalo* claudico quod obiectum offendiculum dicti vel facti cogat claudicare, hoc est, dubitare de bona existimatione eius, in quem obiciuntur. Ita scandalizantem alium Dominus noster Iesus Christus dignum arbitrat, qui mola asinaria suspensa collo, in mare submergatur, *Matthai 18. Marc. 9. ca. niscum pridem, de renuntiat.* Et iterum, *ua mundo ab scandalis, necesse est enim ut ueniant scandala, sed uia homini illi, per quem scandalum uenit, Matth. 18.* scilicet, qui dat occasionem offendendi alteri, non autem si ex iis quae uere dixit, alter accepit scandalum, qui quidem peccat, sed is qui non dedit, non peccat. Loquimur enim, non de scandalo solum accepto sine facto loquentis, quemadmodum scandalizati sunt Pharisaei ex iis, quae bene dixit dominus, *Matth. 15.* sed de scandalo agimus, quod uocant datum Theologi, quod animaduersione dignum.*
- 5 *¶* Lege Longobardorum *lib. 1. Longob. tit. de scandal. & compositionib.* scandalum commissum in consilio aliquo habet multiplicem regiam 900. solidorum, in ecclesia 40. si in palatio, mors infligitur. Et haec ultra reparationem damni dati vel passu. Ut solum scandalum alioquin forsan innocentem, puniendum esse suadeat, c. *ex literis, ca. 14. de homicid. lib. 5. Decretis. c. iua, de cleric. agrot. ca. cum teneamur, de preb. Et multa debet praetermitti, quae sine scandalo fieri non possent, c. 2. de oper. noui nuntiat. i. Corinb. 8. c. super eo de preben. c. quon. de iure patro. cum similibus.*
- 6 *¶* Turpia etiam quaedam inferuntur, quae quamuis animo iniuriandi non fiant, tamen quod fiant, culpam poena dignam habent: & noxii ludi in culpa sunt. *l. nam ludus, ad leg. Aquil. in P. Quis enim ludos appellauerit, ex quibus crimina oriuntur, in Proem. P. §. illud uero.*
- 7 *¶* Quare ubi cessat animus iniuriandi, & tamen culpa damnam datum est, subsidium est legis Aquiliae actio, de damno iniuriarum, non autem de iniuria, *l. 1. §. 5. seq. ad leg. Aquil. P. Quod si animal illud dederit, quia in eo nocendi non est animus, non de iniuria, sed actione propria de pauperie datur, l. 1. si quadr. paup. fec. dica. in P. cum qua & noxalis consideratur, ut possit animal pro noxa dari, si inficio domino & sine eius culpa nocuerit, §. 1. §. 2. de noxal. actio. §. c. iot. tit. §. in P. Quae in seruis nocentibus locum habebat, & olim in filiisfamil. quos tamen ab ea noxali alia lex postea exemit, *l. apud antiquos, C. de fur. §. sed & ueteres, de noxal. actio.**

De his quae perpendi debent in iniuriis iudicandis. Cap. 3.

1. Iniuria iudicium considerat res, personas, modum illationis.
2. Iniuria publica & privata.
3. Iniuria agentium, & patientium consideratio.
4. Furiosus non dicitur iniuriam facere, sed pati.
5. Legatos publicos aut eorum comites iniuria asscientis poena.
6. Iniuriarum actio quando detur inter parentes & filios.
7. Maledicta in principem & magistratus puniuntur.
8. Magistratum iniuria resistere licet impune.
9. Executoribus iudiciorum resistens capitaliter punitur.
10. Proposito manum inferens quomodo puniatur.
11. Seruis & liberi alicuius & passime in iniuriis distinctio in poena.
12. De iniuria, quae in genus transt, agunt proximi etiam inuito iniuriato.
13. Iniuria aut re, aut uerbis fit. Et de uerbarumque poena, 15. 16. 17.
14. Pulsare & uerberare quomodo differant.
15. Vulnerans aliquem, qui deinceps moritur, intra quod tempus tenetur de homicidio. Et 23.
16. Vulneratus lathaliter a pluribus pugnantibus, omnes obligat de homicidio, nisi constet de uulnerante.

20. *Vulnus quod dicatur lethale.*
21. *Capitis vulnera quando sint mortifera.*
22. *Vulnera in quibus locis inflata, & quando dicuntur a medicis lethalia.*
23. *Iniuria realis quae censetur. Et num. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. & 35.*
33. *Iniuria estimatio hodie fit a iudice.*
36. *Pro iniuria affectus pugnae religio.*

Tria consideramus etiam praecipua generaliter in contumelias, primum pro rebus, atrocitatem iniuriarum, iniurias, scilicet ipsas. 2. personas conuicantes, & patientes, & 3. modum quo inferuntur. ¶ In ipsis iniuriis, num publica, num privata sunt animaduertimus: publicas ad statum publicum pertinet, e nemo dubitat, priuatas autem ad priuatum, *leg. 1. §. huius studii de iust. & iure. §. huius studii. co. a. iud. iustitiam.* Blasphemiae ad publicas referuntur, de quibus diximus, & simul de his, quae fiunt in principem, de maledictis, dum ageremus de criminibus utriusque maiestatis. Sunt & illae eius generis, quae personis publicis inferuntur, ut in personis annotauimus. *Haec in priuata iniuria, inquit Polybius 4. Histori. a multis uicinis d. fert, nisi magnitudine eorum quae contingant.* Et ut ait Demosth. *in priuata iniuria, uelut ciuilitatis reus est: si priuatum priuato agente, priuata.*

¶ Atrox & leuis etiam iniuria, ex personis, & loco, & grauitate uulneris, & ex membri patientis dignitate. *l. prator. §. §. l. seq. de iniur. P. §. atrox. eod. tit. apud Iustim.* Sed & arbitrium atrocitate & distinctione facienda, erit adhibendum iudicis, & ex iuris dispositione, c. non asseramus 24. q. 1. ¶ Personae considerantur inferentium, & patientium iniurias: ut in furioso, qui cum iniuriam inferendi non habeat animum, nec eam inferre dicitur, etsi iniuriam dicatur idem pati. *l. 3. §. 1. de iniur. in P. leg. qui iniuria. §. eorum est, de fur. P.* Et quod infamia sit miseratione dignum est, *l. famosi, ad leg. Iul. maiest. P. l. vni si quis Imper. malea. lib. 9. C. tit. 7.* C. ceteri & distinguitur iniuria atrocitate uulneris iniuriatae personae ex loco, in quo fit, si publice. *l. prator edixit, §. §. l. seq. de iniur. P. §. atrox. & §. seq. eod. tit. apud Iustim.* si in ecclesia clericis vel aliis ecclesiasticis pro qua uerba, exilium, capitalis poena §. *si quis cum sacra de sancti off. episc. col. 9.* Ex personarum dignitate, *l. seruo autem manumisso 30. §. fin. & l. seq. de iniur. in P.* uelut si quis magistratum, ut tribunum pleb. iniuria affecisset, uel eius ministros. Ob quam causam Martius Coriol. in exilium perpetuum, ut populus Romanus ire uoluit, iustitiae abiit in Volcos exulatum, ut testantur Dionysius, *Halicar. lib. 7. Linius lib. 2. de cad. 1. & Plinius. de uir. illustr. §. 7. Sec. 1.* & lege de vi publica tenetur, qui iniuriam legatis publicis, & eorum comitibus irrogauerit, *l. lege Iulia. 7. §. fin. ad leg. Iul. de vi publ. P.* uel dedit debet hostibus, si facialis eorum fiat, *l. fin. de leg. lib. 50. P. tit. 8.*

¶ Inter parentes & filios non temere danda actio iniuriarum, nisi atrocitas suaserit dari emancipatio in patrem, uel contra: at in potestate constitutus, nec ob id datur. *l. prator edixit, 7. §. sed & si quis, de iniur. P.* Debetur autem honori hoc parentum a filiis, sicuti & a libertis patronis *l. 2. de obseq. a li. & libe. par. profl. lib. 37. P. tit. 15.* sed alio remedio, quam iniuriarum, filiis in potestate constitutis subuenitur, emancipationis *l. si si a paren. quis fur. manumiss. P.* Propter ius patriae potestatis quod uita & necis erat, ut docemus late, dum de patria agimus potestate. Neque etiam patri aduersus contumacem filium opus est actione iniuria: um, cum, si in sua potestate est, iure suo possit castigare, *l. 3. de patria pot. lib. 8. C. tit. 47. l. seruis & filii, de fur. P. l. si filius autem, de bon. qua. lib. ut & libertos patronos l. 1. de iure patron. P.* Si patri fiat, iudex leuerius vindicat, & cogit reuerentiam praestare. *l. 4. de par. pot. C.* Sicuti & in emancipato statuitur, quem adhuc magis contumeliosum ex arbitrio patris, mortis sententia tenet, *leg. 3. de par. pot. C. Exod. c. 21.* Et publice quodammodo uidentur iniuria: quae in parentes a filiis fiunt, & grauioribus, & fere similibus eis: quae in magistratus committuntur quandoquidem parentibus, lex potestatem magistratus uideat in filiis contulisse. ¶ *Naeuius* poeta ob aliud duam maledicentiam & probra in principes ciuitatis more Graecorum dicta, a Triumuiris in vincula ductus & coeetus est auctore Gellio, *lib. 3. ca. 3.* ¶ *Verum* magistratus facta iniuria emittenda atrox est, si tunc cum sit ipsi officio fungantur magistratus: nam alioquin iniuriam committentibus, resisti impune potest, *leg. nam magistratus de iniur. P.* Sic absoluta Manilia metretrix, *Gellius, libro quarto, capis. 14.* cui diem dixerat ad populum Au-